

glas joj je vrlo školovan, izgovara u svima položajima lako i bez muke, i sposoben je za sve dinamičke nianse. G-ca. Devova je požnjela kod publike neobični, veliki uspeh, koji je bezuvetno zaslužila."

Na jugoslovanskem umetniškem večeru je nastopil tudi slovenski oktet s „Strunami“ (A. Nedved) in z D. Jenkovo „Ljubezen in pomlad“. *J. R.-Sever.*

Viktor Parmove skladbe k „Rokovnjačem“ in „Legijonarjem“, prirejene za klavir, so izšle v založbi ljubljanskega knjigotržca Otona Fischerja. „Rokovnjači“ obsegajo štiri, „Legijonarji“ šest pies, stanejo pa: „Uvertura“ za klavir K 2:50, „Kuplet“ za moški glas s klavirjem K 1, „Zora vstaja“ za sopran s klavirjem K 1, „Cvetočih deklic prsa bela“, samospev (sopran) z mešanim zborom ob spremljevanju klavirja, K 2, „Zapoj mi ptičica glasno“, pesem za sopran s klavirjem, K 1:20, „V petju oglušimo“, moški glas s klavirjem, K 1:80, „Kuplet“ za moški glas s klavirjem, K 1, „Romanca“, samospev (tenor) z moškim zborom ob spremljevanju klavirja, K 1:80, „Ptička“, pesem za sopran s klavirjem, K 1:20, „Skoz vas“, koračnica za klavir, K 1:20. Vsaka piesa je sama zase čedno opremljen zvezek. Te skladbe smo v našem listu ocenili že ob uprizoritvi „Rokovnjačev“ in „Legijonarjev“. Da je vse, kar komponuje Parma, melodijozno in prikupljivo, je obče znano in zato kar nič ne dvomimo, da bode naše občinstvo rado kupovalo omenjene kompozicije. Saj je pa tudi popolnoma v redu, da se umikajo iz naših salonov bolj in bolj tuje skladbe ter se glase po njih domači zvoki!

—a—

Slovensko gledišče. A. Drama. Letošnja sezona slovenskega gledišča se je pričela dne 29. septembra. Prvi je prišel Sardou do besede, kajti predstavljali so zvečer tega dne kot noviteto njegovo zgodovinsko dramo v 5 dejanjih „Domovina“.

Sardoujeve drame nudijo igralcem kot malokatero druge priliko, da pokažejo svoje zmožnosti in rutino — seveda rutino morda že bolj nego prave zmožnosti, kajti znano je, da je pripravljal Sardou vloge svojih junakinj kaj rad posebnim pasijonom znamenitih igralk, vsled česar je gledal le preveč na zunanji efekt. V tem tiči kolikor toliko vzrok, da Sardoujeve drame dandanes ne učinkujejo več tako, kakor so svoje dni. V „Domovini“ je poleg tega tudi dejanje predaleč za nami. Dasi je v igri vse s čudovito bistroumnostjo izumljeno in z neoporečno dramatiško spretnostjo zgrajeno, nam dramatik usode svojih oseb vendar ne privede bliže srcu, tako da le malo sočuvstvujemo z njimi in da se nam vidi v igri marsikaj, kar naj bi imelo po namenu pisateljevem dramatični efekt, golo komedijantslvo. Ne motimo se nemara, ako trdimo, da je intendant našega gledišča otvorila letošnjo sezono s to igro baš glede na gori omenjeno lastnost Sardoujevih dram, hoteč nam pokazati, kaj vzmorejo za dramo na novo angaževane igralske moči. No, priznati moramo, da smo bili v tem pogledu kaj prijetno iznenadeni, in precej prvi večer je bila naša sodba ta, da je napravilo naše gledišče s pridobitvijo gdč. Spurnove (Dolores) in gospoda Tišanova (Kailos van der Noot) izvrstno akvizicijo. Oba sta nas utrdila v tej naši sodbi še bolj dne 13. oktobra, ko se je predstavljala prvič na našem odru „Žena sužnja“ (gazdina roba), slika iz življenja moravskih Slovakov v 3 dejanjih, spisala Gabrijela Preissova. Zlasti gospdč. Spurnova

v vlogi Eve se je odlikovala. Njeno igro preveva vseskozi pristno čuvstvovanje, ki ga zna z umetniško dovršenostjo kakor v glasu tako v mimiki primerno izražati. Manj hvaležno vlogo je imel v tej igri g. Tišnov, kajti Miha ni globok značaj, ampak navaden omahljivec in zato njegova vloga tudi ne nudi prilike, da bi igralec posegel globoče v psihologijo.

„Žena sužnja“ — zakaj ta naslov? Vse v igri se godi po samostojni in precej uporni glaviči Evini. Vzela je za moža Petra, ker je sama hotela, a ker ga ljubiti ni mogla, ji zopet nihče ni ubranil, da bi ga ne bila zapustila in ušla s svojim prejšnjim ljubincem, zdaj poročenim Mihom. Da se stavijo njeni zakoniti zvezi z Mihom zapreke, je on baš tako malo kriv kakor ona, in o kakem tiranstvu tu ne more biti govora. Da, prepričani smo, da bi se bile razmeknile tudi te zapreke, če bi Evi v odločilnem trenutku ne bila pošla ona energija, ki jo je prej zmeraj kazala. „Hočem!“ je bilo prej geslo Evino, zakaj na koncu tolika resignacija? Iz tega vzroka se nam vidi zvršetak drame nedostaten, psihološko premalo utemeljen. Vse drugo v igri pa dokazuje, da je Preissova odlična pisateljica. Eva je poseben značaj, a ta značaj je izražen v igri tako, da ga je mogla očrtati samo ženska. Moškemu se je težko poglobiti tako v žensko dušo, v žensko mišljenje in čuvstvovanje.

Največ repriz je doživela dozdej noviteta „Reservistova svatba“, burka s petjem v 4 dejanjih, napisala Chivoť in Duru, kajti predstavljali so jo na večer dne 1., 9. in 16. oktobra, pa popoldne 23. oktobra. Pisatelja delujeta s cenanimi, močno obrabljenimi sredstvi. Duhovitosti smo v igri zasledili le malo, ali nič.

Razen tega se je uprizoril dne 9. okt. popoldne prvič v sezoni Morrejev „Revček Andrejček“, a dne 25. oktobra prvič znameniti dramski proizvod Maksima Gorkega „Na dnu“. O tej predstavi več prihodnjič.

B. Opera. Tudi opera je pričela z noviteto. Peli so prvič na našem odru dne 4. oktobra Meyerbeerjeve „Hugenote“. „Robert le Diable“ in „Hugenoti“ sta oni operi Meyerbeerjevi, v katerih se je Meyerbeer povzpел na višek glasbene umetnosti, a da so se izvedli „Hugenoti“ na našem odru toli sijajno, nas navdaja lahko z zadovoljstvom in ponosom. Vse kaže, da čaka letos obiskovalce slovenskega gledišča izreden užitek. Že repertoar sam na sebi, ki ga je objavilo dramatično društvo v začetku sezone, je imeniten. Ako pa se vpoštevajo še izborne moči, ki jih je pridobila intendantca, potem ne moremo dvomiti, da doseže naše gledišče letos, zlasti z opero izredne uspehe. Posebno so se odlikovali v „Hugenotih“ dami Skalova in Kučerova ter gospodje Orželski, Peršel in Ouřednik. A tudi s vsemi pevci manjših solistovskih vlog smo bili zadovoljni. — Ponavljali so „Hugenote“ 7. in 11. oktobra.

Razen „Hugenotov“ so se pele doslej le še našemu občinstvu od prej znane „Hoffmanove pripovedke“ z istim lepim uspehom, in sicer dne 18., 21. in 23. oktobra.

Dr. Fr. Zbašnik.

Upodabljajoča umetnost

Josip Germ, akad. slikar in učitelj risanja v Pragi, je priredil kot pendant že prej izišli reprodukciji „Belopeškega (Klanškega) jezera“ zdaj tudi reprodukcijo svoje slike „Bled“. Umetnik sam pravi, da se je odločil k temu koraku le zaradi tega, ker Slovenci do sedaj nismo imeli razen nekaterih barvenih

litografij odličnih rojakov nikakih primernih slik lastnega proizvoda v okras domačih in zlasti društvenih in šolskih prostorov. To je žalostna istina in umetniku moramo biti hvaležni, da nam je podal slike dveh najlepših točk naše naravnih krasot tako bogate domovine, ki bosta v istini krasili vsak salon. Skrajni čas je, da se zavedamo Slovenci tudi v tem pogledu ter vpoštevamo pri nakupovanju slik v prvi vrsti dela naših domačih umetnikov, ki imajo razen drugih tudi to prednost, da so mnogo cenejše nego reprodukcije inozemskih slikarjev, ki nam jih tako vsiljivo ponujajo židje z Dunaja in iz Budimpešte. — V svojem „Bledu“ slikar Germ ni stremil za bogvekako originalnostjo, ampak skušal je, da nam predloči ta „biser kranjske dežele“ od najlepše strani, kar je popolnoma v skladju s postranskim namenom, ki ga je imel pri svoji umetniški stvaritvi. Reprodukcijska je tribarvena in napravlja jako ugoden vtisk. Original „Bleda“ je kupila dežela Kranjska.

Velikost obeh gori navedenih slik je 50×32 cm, na kartonu 67×51 cm; cena na kartonu samem po 6 K, v rdečkastorjavem jelševem okviru s steklom brez kartona po 10 K, v takem okviru in na kartonu po 12 K, v vzorkovem okviru s steklom brez kartona po 12 K, na kartonu po 15 K. Dovolj se tudi plačevanje na obroke. Poština in zaboj se računata za lastni strošek, pošiljatev slike na kartonu in v zavitku s poštino 40 h. Naslov: Josip Germ, akad. slikar in učitelj risanja, Praga, Václavské nam. 10.

Splošni pregled

Dr. Vladimir Levec †. Dne 7. oktobra ob 11. uri zvečer je preminil po dolgotrajni, mučni bolezni dr. Vladimir Levec, profesor nemškega prava na vsučilišču v Freiburgu v Švici, niti 28 let star. Če je kaj tragičnega v življenju, je smrt mladega moža, ki je ves svoj skopo odmerjeni čas porabil v to, da bi razširil svoje duševno obzorje, pomnožil svoje znanje . . . moža, ki si je nagrmadil že zaklade učenosti, pa se mora ločiti s sveta v hipu, ko bi lahko poklonil slovstvu plodove svoje neutrudne pridnosti ter proslavil domovino, ki jo je iz vsega srca ljubil! Čudovito je, kaj vse je rajnik, ki ga prištevata tudi „Ljubljanski Žvon“ med svoje sodelavce, navzlic svoji mladosti že storil, in trpko je človeku pri srcu, ako pomisli, kaj vse bi bil še lahko dopolnil, pa je moral v hladno zemljo! Baš tam, kjer so nam tako redko sejane moči — na zgodovinskem polju, mori zadnja leta tako neusmiljeno smrt! Toda Rutar in Vrhovec sta lepšo dobo že preživel — Levec pa je imel skoro še vse pred sabo! . . . Časten spomin blagemu pokojniku!

Jugoslovanski almanah. V ponedeljek, dne 19. (6.) septembra t. l. so se sestali tedaj v Belgradu zbrani jugoslovanski književniki in umetniki na svojo prvo konferenco v dvorani hotela „Imperiala“. Razgovarjali so se o izdaji literarnega in umetniškega dela, da se ovekoveči prva jugoslovanska umetniška razstava ter da se ž njim položi temelj kulturni vzajemnosti Jugoslovancev.

Konferenca se je začela ob desetih dopoldne pod predsedstvom hrvaškega pisatelja g. Šandorja Gjalskega pl. Babića. Predsednik je predlagal, naj se ustanovi časopis, ne le almanah, ter naj se izdaje v vseh štirih jugoslovanskih narečjih, da se tako posamezna plemena čimbolj spoznavajo. Bolgar Todorov pa je bil mnenja, da bodimo zadovoljni z almanahom ter opustimo časopis, ki ga je težko osnovati; treba pa je v izložbeni odbor, ki naj se vzdrži tudi dalje za almanah, privzeti po